

BUSH LIFE

**WILDE VERHALEN VAN EEN
SAFARIGIDS IN OOST-AFRIKA**

TERRA

CAROLINE LANGEVOORD

INHOUD

VOORWOORD
7

ZONSOPGANG – INLEIDING
9

OLIFANT
EVEN TEGEN JE AANLEUNEN
13

NIJLPAARD
TANJA WAS JALOERS
31

CARACAL
TICK THE BOX
45

AFRIKAANSE WILDE HOND
HET GELUK AAN MIJN ZIJDE
55

BAVIAAN
BRUTALE APEN
67

BUFFEL
MERRY CHRISTMAS
IN THE BUSH
75

LEEUW
LEPELTJE LEPELTJE LIGGEN
89

DUIZENDPOOT
EN SCHORPIOEN
IT TAKES TWO TO TANGO
101

GORILLA
HIJ KAN ME MAKKELIJK
IN DE LUCHT GOOIEN
109

TOK
HIJ IS NIET JALOERS?
123

KROKODIL
IK WIL GRAAG VEILIG BADEN
131

LUIPAARD
DAAR KOMT MIJN
BUURMAN WEER
143

MESTKEVER
HET STERKSTE DIER OP AARDE
155

NEUSHOORN
WIT OF ZWART: NEE GRIJS!
165

SLANG
IK WIL GRAAG WAT PRIVACY
193

SAFARIMIER
DANSEND DOOR HET BOS
199

ROOFVOGEL
EEN EITJE TIKKEN
205

ZEBRA EN GNOE
DUIZENDEN OGEN
IN JE TUIN
215

JACHTLUIPAARD
DE VIJF BROERS
231

HYENA
ALS ZIJ HUILEN,
VOEL IK ME THUIS
243

TERMIET
EEN WERELD OP ZICH
251

CHIMPANSEE
HOOR WIE KLOPT DAAR?
259

SCHOENBEKOOIEVAAR
ALLES OM ER EEN
AF TE STREPEN
273

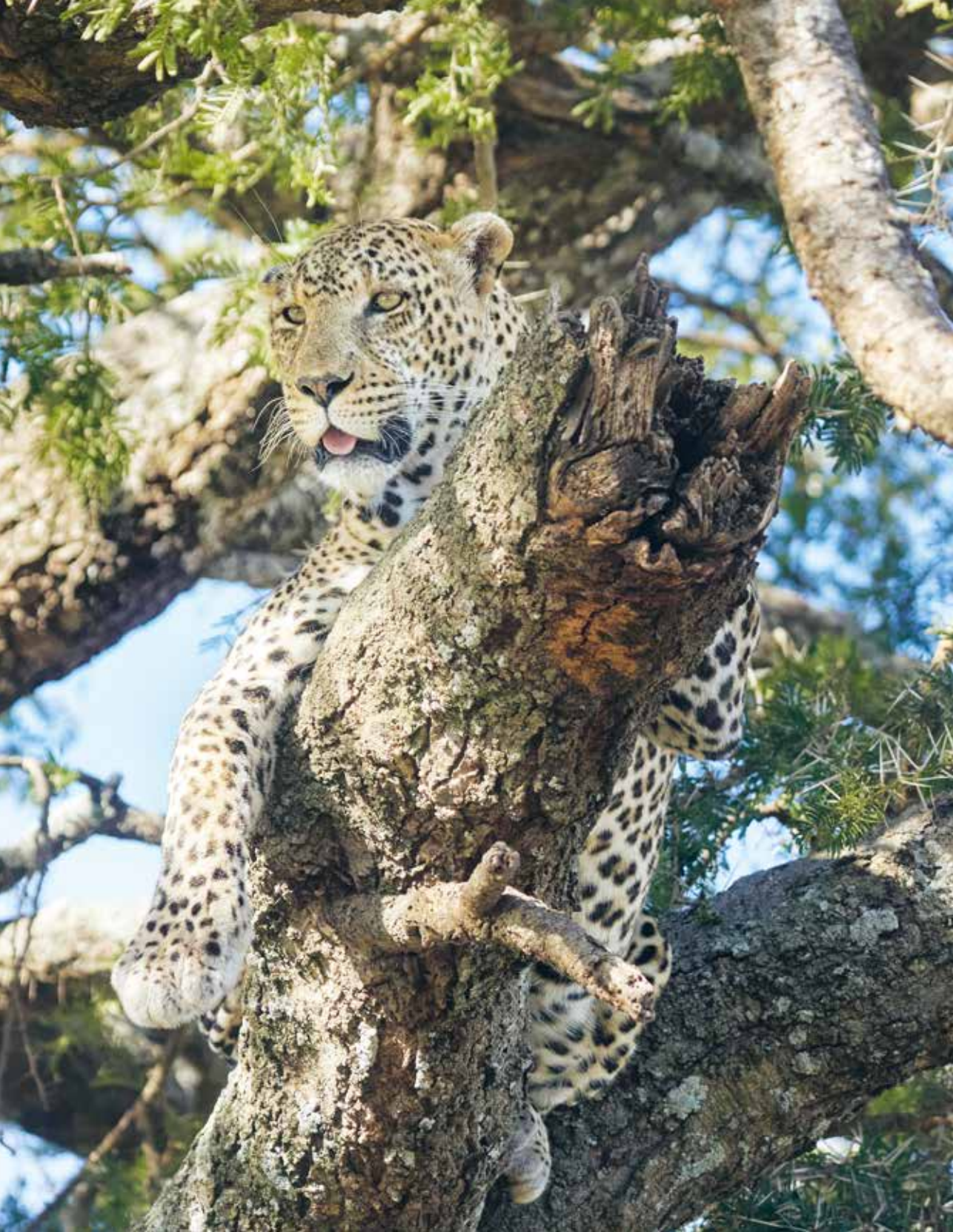

ZONSONDERGANG – DANKWOORD
283

MEER INFORMATIE OVER DE DIEREN
288

TER INSPIRATIE: BOEKEN EN FILMS
303

COLOFON
304

VOORWOORD

Zelden kreeg ik een boek onder ogen waar de passie voor het onderwerp met zoveel hartstocht vanaf straalt. De schrijfster had na een reclamecarrière nog maar één doel voor ogen: studie over en omgang met exotische wilde dieren. Bezoeken aan de Nederlandse dierentuinen, een aantal jaren als vrijwilligster in de hoofdstedelijke dierentuin ARTIS en veel lezen over het onderwerp waren slechts een aanloop naar het échte werk: gediplomeerd safarigids worden in een van de grote wildparken in Oost-Afrika.

Maar safarigids worden en de wildstand bewaken en monitoren is één ding; zij geniet vooral van het laten delen van safarigangers in haar rijke ervaringen met en grote kennis van het planten- en dierenleven op de savanne, de ecologie, de geologie van het gebied en de belevenissen met de lokale bevolking. De verschillende diersoorten en diergroepen, die worden besproken, zijn doordacht gekozen en bieden een goed beeld van wat de safariganger mag verwachten. De lezer ontmoet een boeiende optocht van savannebewoners: van olifant tot termiet, van leeuw tot buffel en van krokodil tot struisvogel – zowel in heerlijk rake woorden als in prachtig geschoten beeld.

Als ervaren safarigids is het boek voor mij een feest van herkenning, met liefde voor Oost-Afrika geschreven en boordevol interessante wetenswaardigheden. Absoluut een aanrader bij reisplannen door de fascinerende natuur van Sub-Sahara Afrika.

**Dr. Maarten Th. Frankenhuis,
oud-directeur ARTIS**

ZONSOPGANG

INLEIDING

De zonsopgang is betoverend mooi, de kleuren van het gras en de bomen veranderen per minuut, verderop lopen giraffen en ik hoor een leeuw brullen. Het felle gekwetter van de bruine papegaai doet me opkijken naar de immense baobabboom voor me. Diep ademhalend fluister ik tegen mezelf: Geniet! Plotseling stuiven twee impala's uit het hoge gras en met grote sprongen doen ze een warming-up voor een nieuwe dag op de savanne. Ik tel één, twee, drie, vier, vijf... nee zes olifanten die op weg zijn naar de rivier om water te drinken.

Sinds 2005 woon en werk ik in Oost-Afrika en is er bijna geen maand voorbijgegaan dat ik niet in een van de vele parken verbleef, omringd door de Afrikaanse natuur.

Als reisleidster werkte ik in Kenia, Tanzania, Oeganda, Ethiopië en Madagascari. Ik mocht in het Samburupark in Noord-Kenia wonen als ik zelf voor een verblijfplaats, mijn eigen vervoer en mijn eten zorgde. In ruil hiervoor hielp ik het park met de marketing en daarbij kwam mijn reclameverleden goed van pas. Ruim een jaar heb ik in een klein tentje gewoond, echt in *the middle of nowhere*, op een open plek aan de rivier, zonder voorzieningen. Het was een onvergetelijke tijd waarin ik heel veel heb geleerd van de rangers die me meenamen op patrouille. Ik heb zoveel respect voor deze mannen die vaak maandenlang ver van hun familie zijn om te werken en soms hun leven te wagen voor behoud van de natuur.

Uiteindelijk kon ik net buiten het park een huisje bouwen. Ik had een eenvoudig leven: geen stromend water, soms wat elektriciteit dankzij zonnepanelen, maar ik genoot van elke minuut. Ik begeleidde reizen voor Nederlandse en Belgische groepen, haalde mijn officiële examen om wildlife-gids te mogen zijn en in mijn vrije tijd reed ik met mijn eigen autootje rond in het Samburupark om de natuur te bestuderen.

Ik ontmoette een groep sterke, inspirerende Samburuvrouwen die een einde wilde maken aan vrouwenbesnijdenis, een belangrijk onderdeel in de cultuur van het

Samburuvolk. Samen met hen startte ik een stichting tegen vrouwenbesnijdenis. Een moeilijke uitdaging, maar dit was echt hard nodig. Later ben ik verhuisd naar het eiland Zanzibar, vlak voor de kust van Tanzania. Een prachtige plek voor nieuwe avonturen.

In al die jaren werkte ik niet alleen als reisgids in diverse Afrikaanse landen, ik was ook een aantal jaren manager van een lodge midden in de Serengeti en viel in voor campmanagers in natuurparken als zij op vakantie gingen. Tijdens mijn reizen kreeg ik steeds meer vrienden, zowel lokale mensen als mensen uit Europa die er ook voor hadden gekozen om in Afrika te wonen.

En natuurlijk was het niet altijd makkelijk. Ik heb met gevaar voor eigen leven het geweld rond verkiezingen meegemaakt, ik moest vluchten uit mijn dierbare huisje in Samburu en al mijn bezittingen en foto's achterlaten, ik had te kampen met ernstige gezondheidsproblemen en verloor mijn inkomen doordat het toerisme stopte na het uitbreken van besmettelijke ziekten. Maar ik heb altijd geweten dat de natuur van Afrika mijn thuis is. Wat er ook gebeurt.

Tijdens de coronapandemie zat ik zonder werk en werd ik telkens rustelozer. Ik kon de natuur niet meer in en miste het uitzicht, de geluiden, de geuren. Maar dat niet alleen. Ik kon mijn grote liefde voor de natuur niet meer delen met mensen.

De natuur van Afrika is mijn thuis.

Klanten en vrienden zeiden altijd al dat ik mijn verhalen op papier moest zetten. Ik ben toen begonnen met schrijven en ik vond het heerlijk! Op momenten dat ik twijfelde, beeldde ik me in dat ik rond het kampvuur zat en mijn verhalen weer vertelde aan andere natuurliefhebbers, genietend van het knapperende hout, onder de heldere Melkweg, met het gehuil van hyena's op de achtergrond...

Mijn vingers vliegen over het toetsenbord. Deze keer breng ik mijn kennis en mijn passie over in boekvorm en ik neem mijzelf als het ware mee op safari... geniet ik van mijn olifanten in het water, verbaas ik me opnieuw over het knorrende geluid van nijlpaarden, ruik ik de verse poep van neushoorns, zie ik de zon ondergaan, lig ik onder miljoenen sterren, hoor ik krekels in de nacht...

Nu wil ik al deze onvergetelijke momenten delen, delen met jullie. Waarom? Omdat de natuur gewoon te mooi is om voor mezelf te houden!

Ik kijk naar de Ruaharivier waar olifanten hun ochtendbad nemen. De geur van de bush die ontwaakt, prikkelt in mijn neus. Ik realiseer me hoe gelukkig ik ben om weer op safari te gaan.

Graag neem ik je mee.

Karibu Afrika na safari njema!

Welkom in Afrika en een goede reis toegewenst!

EVEN TEGEN JE AANLEUNEN

OLIFANT

Op een boomstronk zit ik te lezen. De rivier voor me is nagenoeg opgedroogd. De zon staat hoog aan de hemel en de wind laat het afweten. Zelfs de grote bladeren van mijn lievelingspalm, de doempalm, bewegen niet. Deze 15 meter hoge palm, die je alleen in warme droge gebieden van Oost-Afrika in de buurt van water ziet, is de enige palm met een gevorkte stam die zich steeds splitst waardoor de kale takken zich lijken te spiegelen: de rechterkant van de boom is haast gelijk aan de linkerkant. Aan het eind van de takken bevinden zich stijve waaivormige groene bladeren en bruine vuistgrote sappige vruchten. Bavianen zijn er dol op.

Ook voor de vogels is het te warm om vrolijk te fluiten. Alleen het getsjirp van een paar krekels breekt de stilte. Het lijkt erop dat verder iedereen een middagdutje doet. Ik hoor en zie geen dieren, geen auto's, geen toeristen.

Het is verkiezingstijd in Kenia en dat zorgt voor veel onrust. De uitslag wordt niet door alle politieke partijen geaccepteerd en diverse bevolkingsgroepen vechten nu hun onderlinge meningsverschillen uit. Sommige gebieden zijn te onveilig om naartoe te reizen; daarom geldt een negatief reisadvies voor het hele land, met als gevolg dat er geen

toeristen naar Kenia op vakantie komen. De wildparken worden niet meer bezocht en het Samburupark, waar ik woon en werk, ligt er verlaten bij.

Het park ligt in een zeer warm en droog gebied, in het noorden van het land. Er valt weinig regen. De rivier Ewaso Nyiro, wat 'bruin water' betekent, is de levensader van dit park en vormt ook de natuurlijke grens met Buffalo Springspark. Veel dieren trekken naar het water om daar te drinken. De rode kleigrond steekt af tegen de groene struiken bij de rivier. De open vlakte met het dorre, gele savannegras heeft weinig bomen en wordt omringd door een paar prachtige bergen, soms grimmig zoals de Ololokwe en soms piramidevormig zoals de Koitogor.

Tijdens de safari's vinden mijn gasten dit kleine park van maar 165 vierkante kilometer altijd een hoogtepunt van hun reis en ik prijs me zo gelukkig dat ik hier woon.

De lucht trilt van de warmte en ik neem een slok water. Op het heetst van de dag kun je weinig anders doen dan lezen en ik bestudeer mijn vogelboek. Ik wil een officiële safarigids worden en dat vraagt een flinke dosis basiskennis. Geconcentreerd leer ik over het gedrag van de zwartkopwever en ik kijk niet op als ik een takje hoor kraken. Ik besteed er eerst geen aandacht aan, maar toch is er iets wat me even later doet omkijken. Een olifant staat schuin achter me, met de oren wijd gespreid.

Mijn adem stokt, ik verstar en mijn boek valt op de grond. Het angstzweet breekt me uit en mijn eerste paniekgedachte is rennen,

heel hard wegrennen. Mijn blik valt op de twee volle borsten die tussen haar voorpoten hangen, een opvallend verschijnsel dat verder alleen bij primaten voorkomt. Dat betekent dat deze moeder een jong heeft. Mijn blik flitst heen en weer. Een klein slurfje komt achter haar rechterachterpoot tevoorschijn. Dan stapt een olifantje uit moeders schaduw. Het dartelt rond, passeert me op anderhalve meter afstand en loopt al spelend richting de rivier. Het grijze staartje met aan het eind een zwarte kwast vliegt van links naar rechts. Maar de moeder, groot en sterk, staat 2 meter achter me en schrikt van mij. Ze tettert luid, wat betekent dat ze indruk wil maken. De rimpels in haar huid lijken op deze kleine afstand gleuven van wel een vingerbreedte diep. Ik kijk in haar donkere ogen en zie zand aan haar wimpers. Ze doet een stap naar me toe en begint met haar oren te wapperen. De grote oorschelpen gaan van voor naar achter en ik zie de rafelranden aan de uiteinden. Een olifantenoer is als een vingerafdruk bij de mens: uniek. Haar slurf houdt ze hoog in de lucht om te laten zien hoe groot ze is.

Doodstil blijf ik zitten en duizenden gedachten flitsen door mijn hoofd. Het liefst vlucht ik weg, maar een stemmetje in mijn hoofd waarschuwt me: 'wat er ook gebeurt, nooit wegrennen'. Ik voel het zweet over m'n rug lopen en zit roerloos. De moeder doet nog een stap dichterbij. Ze staat nu naast me en ik voel een pets tegen mijn gezicht. Het stof

stuift op en waait in mijn ogen en ik weet even niet wat er gebeurt. Weer krijg ik een klap in mijn gezicht van haar oor. Haar slurf komt mijn kant op en ze neemt mijn geur op.

Olifanten gebruiken hun slurf voor meerdere doeleinden, waaronder ruiken. Er zitten maar liefst zestigduizend spieren in haar slurf, die een combinatie is van een bovenlip en neus. Ze eten en drinken met de slurf en kunnen in één teug wel tien tot twaalf liter water opslurpen. Tijdens het zwemmen

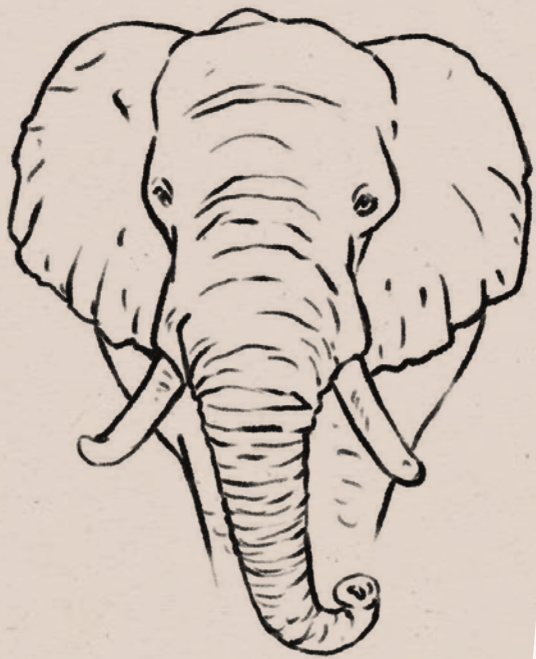
fungeert de slurf als snorkel. Daarnaast kan ze ermee gebaren: slurf omhoog betekent in olifantentaal 'er dreigt gevaar' of 'ik ben boos'.

Ik kijk in haar donkere ogen en zie zand aan haar wimpers.

De olifant houdt haar slurf als een zwaard van Damocles boven me en draait haar kop naar me toe. Ik kijk angstig omhoog en begin te trillen. De seconden tikken langzaam weg en het enige wat ik kan doen is afwachten. Ik blijf op de boomstronk zitten omdat ze me dan minder makkelijk kan vertrappen.

Een van haar geelwitte slagstanden prikt een stukje in mijn arm. Het uiteinde van dit ongeveer 1 meter lange ivoren wapen is vlijmscherp en dringt als een scherp mes in zachte boter door mijn huid. Ik kan een gil niet onderdrukken en grijp naar mijn linker bovenarm. Het doet veel pijn en bloedt. Ik realiseer me dat ze me echt wil aanvallen om haar jong te beschermen.

Ze draait haar grote kop om en kijkt even richting rivier om haar kalf in de gaten te houden. Dat heeft niet door wat er 4 meter

Ik ben niet goed in hardlopen, maar deze keer ren ik voor mijn leven.

verderop plaatsvindt. De kleine onderzoeker heeft meer aandacht voor een paar groene plantjes en een rondvliegende witbruine vlinder dan voor haar moeder... en voor mij.

Ik weet niet wat ik moet doen, maar zeg de hele tijd tegen mezelf dat ik kalm moet blijven. De ontstemde moeder schudt met haar kop. Haar oren staan wijd uit, een teken dat ze agressief is. Ze beweegt haar immense kop heen en weer en ik voel me o zo klein en kwetsbaar. Ze doet een stap naar voren en weer raakt een slagrand me, nu in mijn kin. Een afschuwelijke pijnscheut schiet door mijn lichaam en ik heb het gevoel dat ik ga flauwvallen. Ik bijt hard op mijn onderlip. Mijn hand, die mijn kin ondersteunt, kleurt rood door het bloed. Een straaltje bloed loopt van mijn kin via mijn hals naar beneden. Ook mijn blouse kleurt rood. Ik tril over mijn hele lichaam. Allerlei scenario's flitsen door mijn hoofd. Zal ze me nu echt doden? Dit dier dat ik zo respecteer? Zal het echt gebeuren? De moederliefde van een olifant is ongekend en ze zal alles doen om haar kalf te beschermen tegen gevaar zoals dat beschreven is in boeken. Tikkeltje ironisch natuurlijk: wie is er nu echt in levensgevaar hier?

Ik voel dat ik in actie moet komen. De moeder doet een stap opzij, omdat het jong een beetje uit zicht raakt. Het daalt af naar de lagergelegen oever. Mama olifant gaat nog een beetje opzij om te kijken en dit is het moment dat ik begin te rennen. Ik zet een snelle spurt in. Ik ben niet goed in hardlopen,

maar deze keer ren ik voor mijn leven! Het voelt alsof een stalen ring om mijn lichaam is getrokken waardoor ik nauwelijks meer kan ademen, maar ik denk alleen maar aan rennen. Mijn slipper slipt weg in het ruwe rode zand waardoor ik bijna struikel. Het wordt zwart voor mijn ogen, maar ik dwing mezelf om te blijven rennen. Achteromkijken durf ik niet, bang om ook maar een kostbare seconde te verliezen. Ik voel nauwelijks de stekels van de struiken die als vlijmscherpe messen mijn armen en benen openhalen. Ik focus me op de honderden meters die mij scheiden van het kantoor van de rangers.

Oeps! Dat scheelde weinig! Ik kan nog net een verse olifantendrol ontwijken. Dan zie ik de grote acaciabomen in de verte en weet dat daarachter het rangerkwartier is. Achteromkijken durf ik nog steeds niet en volledig buiten adem ren ik het kantoor binnen. 'Olifant! Olifant! Olifant!' is het enige dat ik kan uitbrengen. De rangers lijken niet meteen te snappen wat er aan de hand is. Al hijgend kan ik alleen maar naar buiten wijzen. 'Olifant. Olifant. Rivier. Valt aan.' Ik krijg nauwelijks lucht.

De mannen overleggen even en springen dan in hun groene patrouilleauto. Ik neem plaats op een houten bankje en buiten adem leun ik met mijn rug tegen de muur. Een andere ranger brengt een natte doek en houdt deze tegen mijn linkerarm. Eindelijk kom ik wat tot rust, maar kan het trillen van mijn lichaam niet stoppen. Ik vecht tegen mijn tranen. Mijn blik valt op mijn shirt en broek die op meerdere plekken gescheurd zijn en

- 1 Olifanten en bavianen zie je dikwijls bij elkaar omdat ze vaak dezelfde vruchten eten.
- 2 Slurf rustend op de slagstanden.
- 3 Op safari.
- 4 Olifanten gebruiken hun slurf om de sappigste blaadjes te pakken.
- 5 Lekker spelen in het water.

doordrenkt zijn met bloed. Bovendien is er geen stukje huid meer heel: ik zit onder de schrammen.

Even later komen de twee rangers terug en vertellen me dat de moeder en het jong bij de rivier lekker water aan het drinken zijn... alsof er niets gebeurd is.

Die avond zit ik nog steeds met trillende handen, en een paar hechtingen rijker, aan de whisky in mijn favoriete lokale kroeg net buiten het park in het plaatsje Archers Post. Mijn stamkroeg is een eenvoudig stenen gebouwtje met een ijzeren golfplaten dak. De voorkant is open. Onder het afdak, meer naar binnen, staat de bar die is afgeschermd met tralies om ongewenste gasten op een afstand te houden. De plastic witte stoelen en tafels, met een grote sticker van Tusker, het nationale bier, zijn eenvoudig maar schoon. Hier komt de lokale bevolking samen om de laatste nieuwtjes uit te wisselen. Sommige Samburu's zijn nog altijd gekleed in traditionele kleding, met fleurige doeken die ze om hun slanke lichamen draperen, anderen dragen spijkerbroeken. De rook van de barbecuegrill, met daarop het populaire geitenvlees en kippenbouten, prikt in mijn ogen. Het ruikt goed, maar ik moet echt niet aan eten denken.

De Samburubevolking is bekend om het leven dat ze leiden in het gebied dat ze delen met wilde dieren. Zij groeien op tussen dieren als leeuwen, buffels, olifanten en hyena's met alle gevaren van dien. Iedereen komt die avond naar me toe en wil mijn verhaal

horen. 'Je overleefde een olifantenaanval. Gefeliciteerd. Nu ben je een echte Samburu!'

'Oh kijk daar, een olifant bij het water. En links staat een hele kudde.' Een luid trompetgeschal geeft aan dat de olifanten blij zijn om weer bij de rivier aan te komen. Het is ontroerend om dat geluid te horen.

Samen met een aantal gasten maak ik een gamedrive. Een gamedrive is een autorit op zoek naar dieren waarbij een gids je veel uitlegt. We rijden met onze safari-auto naar een punt waar we goed zicht hebben op de rivier.

Voor mij is het Samburupark het beste park in Kenia om olifanten te zien. Het park is beroemd om het grote aantal olifanten en aangezien deze dieren tussen de 150 en 200 liter water per dag drinken, zie je grote kuddes naar de rivier Ewaso Nyiro trekken.

'Oh, ik zie nu een hele groep vanuit de bosjes komen. En daar is een kleintje, ach wat schattig,' zegt een vrouw in onze auto. Ze kijkt gebiologeerd door haar verrekijker. Ze glimlacht van oor tot oor. Niet alleen zij, maar iedereen in de auto is vertederd door dit schouwspel.

Een kudde grijze reuzen loopt richting onze auto om naar de rivier te gaan. In de gauwigheid tel ik wel vijftien volwassen olifanten en drie kleintjes die beschermend tussen de grote lopen. Eentje is wel heel erg jong en door zijn kleine formaat schat ik

in dat deze niet ouder dan twee maanden is. We blijven allemaal doodstil zitten in onze safari-auto en horen een rommelend geluid uit de buiken van deze dieren komen. Olifanten praten met elkaar door middel van deze klanken. Het is een bijzondere manier van communiceren, die voor soortgenoten op 1 kilometer afstand hoorbaar is. Drie vrouwtjes passeren ons op nog geen 2 meter. Nu pas zien we hoe groot deze dieren zijn.

Ik moet denken aan mijn ontmoeting met een moeder en haar jong jaren geleden. Ik voel even aan het litteken op mijn bovenarm, maar gelukkig heb ik er alleen een bijzondere herinnering aan overgehouden. Het incident heeft veel indruk op me gemaakt en ik heb nu nog meer ontzag voor deze dieren.

Een olifant draait haar kop naar ons toe en ik zie dat de rechterslagtand een stuk korter is dan de linker en dat ze dus rechtstandig is, zoals de meeste olifanten.

Als een ivoren slagatand meer wordt gebruikt, slijt deze sneller af en soms breekt er zelfs een stuk vanaf.

Olifanten gebruiken hun slagatanden vaak bij het verkrijgen van water en voedsel. Als een olifant in een droge rivierbedding op zoek gaat naar water, dan ruikt ze waar er water onder de grond zit. Olifanten hebben weliswaar een slecht zicht, maar een zeer goed ontwikkeld reukvermogen en gehoor. Ze maakt dan een diep gat in de aarde met haar

slagatand, zodat ze het water kan opzuigen met haar slurf. Ook gebruikt ze haar slagatanden om gaten in bomen te maken en op die manier de schors los te wrikken om op te peuzelen. Hierdoor slijt de favoriete tand meer en zie je verschil in lengte. Daarnaast gebruikt een olifant de slagatanden voor zelfverdediging tegen aanvallende leeuwen.

Het drietal staat nu op de kale zanderige oever. Een olifant loopt nog snel naar een struik om een extra blaadje te knabbelen en twee zoeken de verkoeling al op. Met hun slurf spuiten ze het water over hun rug wat hun lichamen een donkergrijze kleur geeft. Een van de olifanten giet het vocht in haar mond en drinkt gulzig. Het kleintje rent de rivier in en struikelt over zijn eigen poten.

Plons. Kopje onder. Het jong draait zich op zijn zij en staat snel weer op, een beetje verbaasd over wat hem net overkwam. Daarna rent hij weer door en struikelt opnieuw. Wij moeten hard lachen om dit tafereel omdat het wel een lachfilm lijkt.

Ook de andere dieren lopen nu het water in. De een maakt van blijdschap nog een harder trompetgeluid dan de ander. Na een kwartier verzamelen de olifanten zich en steken de rivier over. Voor de oudere dieren is het erg makkelijk om door het water te lopen, maar de jonge olifantjes gaan steeds kopje onder en hebben moeite om niet weg te drijven met de sterke stroming.

Het is mooi en aandoenlijk om te

Ik voel even aan het litteken op mijn bovenarm, maar gelukkig heb ik er alleen een bijzondere herinnering aan overgehouden.

6

8

7

9

10

11

- 6 De moeders nemen de jongen tussen hen in om ze goed te beschermen.
- 7 De gerenoek kan als enige antilope op zijn achterpoten bij de hoge blaadjes komen.
- 8 Door de oren wijd te spreiden kan een olifant wat lichaamswarmte kwijt.
- 9 Enthousiast moedigen andere vrouwtjes dit koppel aan.
- 10 Met hun enorme poten kunnen deze reuzen toch geruisloos lopen.
- 11 Boombast is een lekkernij voor olifanten.

zien hoe de olifanten elkaar helpen in deze moeilijke situatie. Als een jong in moeilijkheden raakt, snellen gelijk twee of drie volwassen olifanten toe om een helpende 'hand' te bieden. Met hun slurf, ook de vijfde hand genoemd, trekken ze de kleine weer naar zich toe en geven het een extra zetje in de rug. Geboeid kijken we naar dit tafereel totdat de olifanten veilig de overkant bereiken. Snel tel ik deze reuzen, iets wat altijd bijzonder voor me blijft.

Toen ik besloot om in Afrika te gaan wonen, vroegen veel vrienden natuurlijk wat ik daar ging doen. Ik had nog geen plan, maar wist dat ik in de natuur wilde zijn. Ik ben vertrokken zonder dat ik zelfs een naam of een telefoonnummer had. Ik gaf mijn vrienden toen als antwoord: 'Ik ga olifanten tellen in Afrika.' En telkens als ik olifanten tel, krijg ik kippenvel en voel me zo bevoorrecht om hier in Afrika te mogen leven. Dit zijn de tafereelen die me steeds terugbrengen naar de bush.

'Ik had het gevoel in een *National Geographic* film te zitten. Ik heb al heel veel gezien tijdens mijn reizen en het is altijd een droom van me geweest om zelf olifanten een rivier over te zien steken...' vertelt een oudere man. Hij lijkt sterk en is breed gebouwd. Ik kijk hem aan en zie tranen over zijn wangen lopen. Een ruwe bolster, maar ergens nog een klein gevoelig jongetje.

Iets verderop zien we een kudde olifanten onder een boom staan.

Onderweg naar onze lodge rijden we over de roodgekleurde wegen van het Samburupark. Omdat de aarde vol met ijzer zit, heeft de weg een roestbruine teint. Het heeft al lang niet meer geregend zodat stofwolken opstuiven als onze auto passeert. De groene planten langs de kant van de weg hebben een dunne laag rood stof op hun bladeren. We rijden langs een heuvelachtig deel van het park dat is begroeid met veel groenblijvende planten zoals de *Hildebrandtia sepalosa*. Ook zien we hier veel acaciabomen en we worden getraakteerd op drie gerenoecks die verzot zijn op de blaadjes, knoppen en bessen van deze bomen.

De bijnaam van deze antilopen is girafgazelle vanwege hun lange nek. De manier waarop deze dieren eten is heel bijzonder om te zien. Balancerend op hun krachtige achterpoten staan ze rechtop tegen een struik of een boom, ondertussen genietend van sappige blaadjes hoog aan de takken waar andere gazellen niet bij kunnen. De witte, gespierde buiken zijn goed zichtbaar.

'Omdat we zo stil zijn, worden we beloond,' fluister ik. 'Deze antilopen zijn zo schuchter dat ze met één geluidje weer met alle poten op de grond staan en weglopen.' We zijn blij verrast door de aanblik van deze bijzondere gazellen en rijden door. Iets verderop zien we een kudde olifanten onder een boom staan. De lucht trilt van de warmte en ze staan dicht bij elkaar in de schaduw. Hun grote oren bewegen veel.

'Als olifanten met hun oren wapperen, dan is er toch gevaar? Betekent dit dat er misschien een leeuw in de buurt is?' vraagt een van mijn gasten die al vaker op safari is gegaan en verzot is op Afrika. Hij weet veel en maakt nog steeds aantekeningen. Hij houdt een potlood in zijn hand en krabbelt van alles in een klein notitieboekje. Ik herken dit gedrag en doe vaak hetzelfde. Ik beantwoord zijn vraag: 'Als er gevaar dreigt, maakt een olifant zichzelf nog groter door haar oren wijd uit te zetten. Doordat een oor wel anderhalve meter groot kan zijn, komt dat zeer imponerend over. Als een olifant dit doet, kan je inderdaad beter maken dat je wegkomt, want dan kan ze gaan aanvallen. Maar een olifant kan ook met haar oren

flapperen om haar lichaamstemperatuur te reguleren, wat hier het geval is. Dit gebeurt vaak op het heetst van de dag. Vaak zie je dan, zoals hier, een kudde olifanten in de schaduw van bomen staan. Het wapperen zorgt ervoor dat de lichaamstemperatuur van de olifant daalt. Er lopen namelijk duizenden bloedvaten door het oor en door de hitte stroomt er nog meer bloed naar de oren. Als ze wapperen, koelt het bloed af en kunnen ze hun warmte beter kwijt. Ook maakt een moederolifant zich soms groot door haar oren uit te zetten zodat haar jong in de schaduw kan staan. Echte moederliefde.'

Ik blijf het leuk vinden dit verhaal uit te leggen. Uren kan ik over mijn